

NATUURONDERZOEK KERKWEG 10 LEKKERKERK

Gierzwaluw, huismus en vleermuizen

VERANTWOORDING

Opdrachtgever: Prohuis B.V.
Contactpersoon: [REDACTED]
Adres: Fascinatio Boulevard 512
2909 VA Capelle aan den IJssel
Tel: 010-3212120
E-mail: [REDACTED]@prohuis.nl

Uitvoering: Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V.
Adres: Waaier 72
2451 VW Leimuiden
Tel: 0172 576072
E-mail: [REDACTED]@eco-logisch.com

Projectleider: ing. [REDACTED]

Auteur: ing. [REDACTED]
Kwaliteitscontrole: ing. [REDACTED]

Projectcode: PBVW2301
Status: Concept
Datum: 21-11-2023

Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. is aangesloten bij
brancheorganisatie Netwerk Groene Bureaus.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Adviesbureau E.C.O.
Logisch B.V. is ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. is aangesloten op de
Nationale Databank Flora en Fauna en heeft daarmee
toegang tot de meest volledige natuurgegevens in Nederland.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Wettelijk kader	4
2	Onderzoeksmethodiek	6
2.1	Gierzwaluw	6
2.2	Huismus	6
2.3	Vleermuizen	6
2.3.1	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	6
2.3.2	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	6
2.3.3	Winterverblijfplaatsen	6
2.3.4	Vliegroutes en foerageergebieden.....	7
2.4	Overzicht inventarisaties	7
3	Resultaten	8
3.1	Gierzwaluw	8
3.2	Huismus	8
3.3	Vleermuizen	8
3.3.1	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	8
3.3.2	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	8
3.3.3	Winterverblijfplaatsen	8
3.3.4	Vliegroutes en foerageergebieden.....	8
3.4	Beschermde functies projectgebied	8
4	Conclusie en aanbevelingen	9
4.1	Conclusie	9
4.2	Aanbevelingen t.a.v. de Wet natuurbescherming.....	9
	Bijlage 1: Kaart resultaten gierzwaluw.....	10
	Bijlage 2: Kaart resultaten vleermuizen	11

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL

De initiatiefnemer is voornemens de bestaande woning te amoveren en op het vrijgekomen kavel nieuwbouw te realiseren. Deze ingreep wordt gezien als een ruimtelijke ontwikkeling.

In 2022 is door Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. verkennend natuuronderzoek uitgevoerd middels een quickscan Wet natuurbescherming¹. Uit de quickscan is gebleken dat het projectgebied mogelijk functies herbergt voor de gierzwaluw, huismus en vleermuizen. In opdracht van Prohuis B.V. is derhalve een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van het projectgebied door de gierzwaluw, huismus en vleermuizen. Dit rapport bevat de resultaten van het onderzoek en aanbevelingen ten opzichte van de Wet natuurbescherming.

1.2 WETTELIJK KADER

Wat betreft de soortbescherming in de Wet natuurbescherming zijn er verschillende beschermingsregimes. Er wordt onderscheid gemaakt in soorten die op basis van Europese wetgeving beschermd zijn vanuit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en soorten die nationaal als beschermde soort zijn aangewezen. Middels een provinciale verordening kunnen nationaal beschermde soorten worden vrijgesteld van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming. De vrijgestelde soorten kunnen verschillen per provincie.

Wanneer er door uitvoering van werkzaamheden sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wet natuurbescherming, is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.
2. Er is sprake van een in de wet genoemd belang voor de betreffende soort of soortgroep.
3. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Er kan mogelijk zonder een ontheffing middels een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode worden gewerkt. Dit is enkel mogelijk indien de handelingen niet van wezenlijke invloed zijn op de aanwezige beschermde soorten en aan de voorwaarden in de gedragscode wordt voldaan.

De nestlocaties van de gierzwaluw en de huismus zijn jaarrond beschermd. De verbodsbepalingen voor Europees beschermde vogels zijn opgenomen in artikel 3.1 (Vogelrichtlijn) van de Wet natuurbescherming. Alle vleermuizen zijn op Europees niveau beschermd. De verbodsbepalingen voor Europees beschermde vleermuizen zijn opgenomen in artikel 3.5 (Habitatrichtlijn) van de Wet natuurbescherming.

¹ Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. (2021). Quickscan Kerkweg 10 Lekkerkerk (Projectcode: PBNA2201). 21 september 2022.

Zorgplicht

De zorgplicht is opgenomen in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming.

Artikel 1.11 Wnb (zorgplicht)

1. Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of;
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Europees beschermde soorten – Vogelrichtlijn (Artikel 3.1 Wet natuurbescherming)

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Europees beschermde soorten – Habitatrichtlijn (Artikel 3.5 Wet natuurbescherming)

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

2 ONDERZOEKSMETHODIEK

2.1 GIERZWALUW

Het onderzoek naar de gierzwaluw is uitgevoerd conform het Kennisdocument Gierzwaluw². Er zijn drie rondes in de periode 1 juni tot en met 15 juli 2023 uitgevoerd. Eén ronde is tussen 20 juni en 7 juli 2023 uitgevoerd in verband met de aanwezigheid van jongen. De rondes zijn twee uur voor zonsondergang gestart en een half uur na zonsondergang geëindigd. Tijdens de rondes is het projectgebied doorkruist en zijn waarnemingen op kaart ingetekend. Eén van de bezoeken is gecombineerd uitgevoerd met het onderzoek naar zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen. In paragraaf 2.4 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden.

2.2 HUISMUS

Het onderzoek naar de huismus is uitgevoerd op basis van de Soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus³. Tijdens het onderzoek zijn de aanwezigheid van nestlocaties en elementen van het functioneel leefgebied in kaart gebracht. In de periode 1 april tot en met 20 juni 2023 zijn twee rondes uitgevoerd. De rondes zijn vanaf minimaal één uur na zonsopkomst en maximaal tot één uur voor zonsondergang uitgevoerd met een minimale duur van één uur. Hierbij zijn nestlocaties, territoria en onderdelen van het functioneel leefgebied in kaart gebracht. In paragraaf 2.4 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden.

2.3 VLEERMUIZEN

Onderzoek naar vleermuizen is te verdelen in het inventariseren van zomer- en kraamverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen, winterverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Per onderzochte functie is er onderzoek verricht conform het Vleermuisprotocol 2021⁴.

De inventarisaties met betrekking tot vleermuizen zijn met behulp van een zogenaamde batdetector uitgevoerd. Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. werkt standaard met de Pettersson D240X. Dit apparaat vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijk gehoor. Daarnaast biedt het apparaat de mogelijkheid geluiden op te nemen voor analyse achteraf. Enkele soorten zijn namelijk zeer moeilijk te determineren in het veld en vereisen een controle met behulp van analyse-software. In paragraaf 2.4 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden. De toegepaste methodiek wordt hier per functie nader toegelicht.

2.3.1 ZOMER- EN KRAAMVERBLIJFPLAATSEN

In de periode 15 mei – 15 juli 2023 is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit drie rondes, waarvan er één in de vroege ochtend vanaf circa twee uur voor zonsopkomst is uitgevoerd. De overige twee rondes zijn 's avonds vanaf zonsondergang uitgevoerd (i.v.m. kraamkolonies van de laatvlieger). Tenminste één ronde is in juni uitgevoerd.

2.3.2 PAARVERBLIJFPLAATSEN EN ZWERMPLAATSEN

In de periode 15 augustus – 1 oktober 2023 is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen van vleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit twee rondes, waarvan er één vanaf middernacht is uitgevoerd. De andere ronde is vanaf twee uur voor zonsopkomst uitgevoerd.

2.3.3 WINTERVERBLIJFPLAATSEN

In de periode 1 augustus – 10 september 2023 is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van zwermende dieren in het kader van massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Deze inventarisatie bestaat uit één ronde van twee uur, die vanaf middernacht is uitgevoerd.

² BIJ12 (2017). *Kennisdocument Gierzwaluw* (versie 1.0). Juli 2017.

³ Netwerk Groene Bureaus (2017). *Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming*. Juli 2017.

⁴ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2020). *Vleermuisprotocol 2021*. Oktober 2020.

In de periode 1 december 2022 – 1 maart 2023 zijn potentiële winterverblijfplaatsen onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen, de geschiktheid van het binnenklimaat en de aanwezigheid van sporen van vleermuizen die kunnen duiden op het gebruik van het projectgebied door vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van een ladder, zaklamp, spiegel en endoscoop.

2.3.4 Vliegroutes en foerageergebieden

Het onderzoek naar vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen is simultaan met de overige vleermuisinventarisaties uitgevoerd en bestaat uit twee rondes. Eén ronde is in de kraamperiode van vleermuizen uitgevoerd. De overige ronde is in de paarperiode van vleermuizen uitgevoerd.

2.4 OVERZICHT INVENTARISATIES

In tabel 1 is een overzicht gegeven van de data en weersomstandigheden van het onderzoek. De inventarisaties zijn uitgevoerd door [REDACTED] MSc., [REDACTED] MSc., [REDACTED] MSc., ing. [REDACTED] ing. [REDACTED] en [REDACTED]

Tabel 1: Overzicht inventarisaties

Datum	Tijd	Hoofdgroep	Activiteit	Weersomstandigheden
19-01-2023	N.V.T.	Vleermuizen	Inpandige inspectie	Zwaar bewolkt, 3 Bft, 5 °C
11-04-2023	07:53 – 09:53	Vogels	Huismus	Zwaar bewolkt, 3 Bft, 10 °C
05-05-2023	07:04 – 09:04	Vogels	Huismus	Bewolkt, 2 Bft, 15 °C
07-06-2023	19:56 – 22:26	Vogels	Gierzwaluw	Half bewolkt, 3 Bft, 17 °C
07-06-2023	21:56 – 23:56	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	Half bewolkt, 3 Bft, 13 °C
08-06-2023	03:23 – 05:23	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	Vrijwel onbewolkt, 3 Bft, 12 °C
22-06-2023	20:04 – 22:34	Vogels	Gierzwaluw	Vrijwel geheel bewolkt, 2 Bft, 17 °C
06-07-2023	20:01 – 22:01	Vogels	Gierzwaluw	Vrijwel geheel bewolkt, 3 Bft, 16 °C
06-07-2023	22:01 – 00:01	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	Vrijwel geheel bewolkt, 3 Bft, 12 °C
08-08-2023	00:00 – 02:00	Vleermuizen	Massawinterverblijfplaatsen	Vrijwel geheel bewolkt, 3 Bft, 16 °C
18-08-2023	00:00 – 02:00	Vleermuizen	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	Vrijwel geheel bewolkt, 2 Bft, 17 °C
14-09-2023	05:14 – 07:14	Vleermuizen	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	Bewolkt, 2 Bft, 12 °C

3 RESULTATEN

3.1 GIERZWALUW

Er zijn geen nestlocaties van de gierzwaluw in het projectgebied vastgesteld. In en nabij het projectgebied zijn foeragerende en overvliegende individuen van de gierzwaluw waargenomen. Tevens zijn er gierende individuen waargenomen in de directe omgeving van het projectgebied. Hierbij is geen binding met de bebouwing in het projectgebied vastgesteld. In bijlage 1 zijn de resultaten van het onderzoek naar de gierzwaluw op kaart weergegeven.

3.2 HUISMUS

Er zijn geen nestlocaties van de huismus in het projectgebied vastgesteld. Gedurende het onderzoek zijn geen individuen van de huismus waargenomen in het projectgebied. Tevens zijn er geen huismussen in de omgeving van het projectgebied waargenomen. In het projectgebied zijn geen elementen van het functioneel leefgebied van de huismus vastgesteld.

3.3 VLEERMUIZEN

In het projectgebied en in de directe omgeving is gedurende het onderzoek de gewone dwergvleermuis waargenomen. Per onderzochte functie wordt het gebruik van het projectgebied nader toegelicht. In bijlage 2 zijn de resultaten van het onderzoek naar vleermuizen op kaart weergegeven.

3.3.1 ZOMER- EN KRAAMVERBLIJFPLAATSEN

Er zijn geen kraamverblijfplaatsen of zomerverblijfplaatsen van vleermuizen in het projectgebied vastgesteld. In de directe omgeving is één zomerverblijfplaats van één individu van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Deze bevindt zich aan de Raadshuisplein 73 in de toren van de bakkerswinkel. Tijdens het onderzoek naar zomer- en kraamverblijfplaatsen zijn individuen van de gewone dwergvleermuis waargenomen.

3.3.2 PAARVERBLIJFPLAATSEN EN ZWERMPLAATSEN

Er zijn geen paarverblijfplaatsen van vleermuizen in het projectgebied vastgesteld. Er is een baltsterritorium van de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving van het projectgebied vastgesteld. De bijbehorende verblijfplaats wordt niet in het projectgebied verwacht, maar in de gebouwen aan het Raadshuisplein 2 – 2d en aan de Kerkweg 4 – 8b. Tijdens het onderzoek naar paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen zijn individuen van de gewone dwergvleermuis waargenomen.

3.3.3 WINTERVERBLIJFPLAATSEN

Er zijn geen winterverblijfplaatsen van vleermuizen in het projectgebied vastgesteld. In het projectgebied is geen zwermactiviteit van vleermuizen waargenomen wat kan duiden op de aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats. Tevens zijn er tijdens de inpassende inspectie geen (sporen van) vleermuizen aangetroffen.

3.3.4 Vliegroutes en foerageergebieden

In het projectgebied is geen vaste vliegroute van vleermuizen vastgesteld. Tijdens het onderzoek zijn er een aantal passerende individuen van de gewone dwergvleermuis waargenomen. Hierbij is geen binding met lijnvormige elementen in het projectgebied vastgesteld.

Het projectgebied wordt in beperkte mate door de gewone dwergvleermuis gebruikt als foerageergebied. In de directe omgeving zijn soortgelijke of geschiktere foerageergelegenheden aanwezig. Door het beperkte gebruik en de aanwezigheid van voldoende alternatieven is het foerageergebied in het projectgebied niet van essentieel belang voor de staat van instandhouding van de lokale populaties vleermuizen.

3.4 BESCHERMDE FUNCTIES PROJECTGEBIED

Binnen het projectgebied bevinden zich geen beschermde functies voor de gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

4 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

4.1 CONCLUSIE

Binnen het projectgebied zijn geen nestlocaties van de gierzwaluw en de huismus vastgesteld. Tevens zijn er geen elementen van het functioneel leefgebied van de huismus vastgesteld. Er zijn geen huismussen waargenomen in het projectgebied of de omgeving. Binnen het projectgebied zijn foeragerende en overvliegende gierzwaluwen waargenomen. Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Tevens zijn er geen essentiële foerageergebieden of vliegroutes van vleermuizen vastgesteld in het projectgebied. Het projectgebied bevat geen beschermde functies voor de gierzwaluw, huismus en vleermuizen.

4.2 AANBEVELINGEN T.A.V. DE WET NATUURBESCHERMING

Het is niet noodzakelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen voor de verbodsbepalingen uit artikel 3.1 en 3.5. Men dient wel rekening te houden met algemene broedvogels, de zorgplicht en verstoring van foeragerende en overvliegende vleermuizen.

Het projectgebied biedt geschikt broedbiotoop voor broedgevallen van algemene broedvogels. Het is aan te bevelen werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels (globaal maart – augustus) plaats te laten vinden. De vermelde periode is niet leidend, elk broedgeval is beschermd. Ook broedgevallen buiten deze periode mogen niet verstoord worden. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaats moeten vinden, dient het projectgebied vooraf ongeschikt te zijn gemaakt of dient een aanvullende inspectie op broedvogels door een ecooloog te worden uitgevoerd om overtredingen te voorkomen.

Tijdens het verwijderen van groen en grondverzet, dienen in het kader van de zorgplicht maatregelen te worden genomen om het doden van algemene amfibieën en zoogdieren te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door het werken in één richting tijdens het verwijderen van groen en bij grondverzet, waardoor fauna voor de werkzaamheden uit kan vluchten.

Het is aan te bevelen om, bij de uitvoering van de werkzaamheden, het gebruik van additionele nachtelijke verlichting tijdens de actieve periode van vleermuizen (april – oktober) zo veel mogelijk te voorkomen om verstoring van foeragerende en passerende vleermuizen en daarmee overtreding van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming te voorkomen. Indien additionele verlichting noodzakelijk is, is het aan te bevelen gebruik te maken van vleermuisvriendelijke verlichting en/of een richtarmatuur om strooilicht naar de omgeving te voorkomen.

Bijlage 1: Kaart resultaten gierzwaluw

Bijlage 2: Kaart resultaten vleermuizen

